

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Caput Secundum. De Receptione locorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

De consil.
à Fratri-
bus exspe-
ctando
Basilus in
brevior.
Reg. 48.
& optime
Bened. c. 5
sua Regu-
la. statuta
Caribus.
2. p. ca. 4. dire.
& regula
Mona-
chorum
c. 7.

CAPUT SECUNDUM.

De Receptione locorum.

TEXTVS.

Loca autem habere poteritis in eremis, vel ubi donata vobis fuerint, ad vestra Religionis observantiam apta, & commoda, secundum quod Priori, & Fratribus videbitur expe-

GLOSSA II.

CUM Carmeli grex & devota virginis Familia in dies magis augetur: tum ob loci angustiam, tum etiam ut Carmeli vinea versus omnes terræ partes suas mitteret radices, ac palmites extenderet, alias adire regiones, & nova experiri loca, Fratres ad id usque temporis in Provincia Syria commorantes decreverunt. Quare ab Innocentio IV. dispensationem petierunt, ut sibi liceret ubique terrarum monasteria erigere: nam ex vi Regule Alberti tantum in eremis hoc eis videbatur permissum. Unde totum hoc Cap. 2. additum est ab Innocentio IV. in quo duo potissimum statuit. Primum, habitationem nostram in solitudine, vel eremo, vel in alijs locis ad nostræ professionis observantiam aptis esse debere. Secundum, quod prædicta loca arbitrio Prioris, & aliorum Fratrum ad nostrum propositum, sive institutum judicentur idonea.

Tria ex hoc Reg. textu necessario observanda deducuntur, & declarantur. Consulend. circa hunc Reg. textum Joâ. à JESU MARIA part. 2. disciplin. monast. c. 8. & 9. nost. supra citat. Antonii: Francisc. à S. Elia à pag. 135 usque ad p. 161. & Emma-nuel discurs. 77. & 5. subseqq. in

Ex hoc igitur Cap. tria licet manifestè deducere. Primum, non solum in eremis, sed alijs quoque locis nostras domos constitui posse. Secundum: non quælibet loca ad nostrarum domorum constructionem admitti posse, sed ea tantum, quæ ad Regule observantiam visa fuerint convenire. Tertium, nullum locum recipi posse, nec debere, nisi ex arbitrio Prioris Generalis, & aliorum Fratrum (nempe Definitorum.)

Circa primum horum, illud se offert animadvertione dignum, quod hic prætereundum non est, quantum (scilicet) nostræ Regule & professionis solitudo & eremus conveniant. Id enim est proprium, & potissimum, quod Regula intendit, dum ait, *Loca autem habere poteritis in eremis*. Imò, quod alibi licet erigant, id potius extensio quædam, sive Regule indulgentia videtur. Nec mirum est, quod Fratribus, quos Eremitas Regula appellat, eremi habitatio magis, quam urbium quadret.

Circa secundum verò, statim obvia est dubitatio, quæ (scilicet) loca possint dici ad nostræ Religionis observantiam apta, & commoda? Cujus solutio ex Regula patet: nempe, ea esse, quæ Prior Generalis & alij Fratres apta & convenientia judicaverint. Sed quæ sint circumstantiæ & conditiones, quæ debeant concurrere, ut prior Generalis & ceteri Fratres debitè id arbitrentur, & sine periculo Ordinis discernant, id non facile erit unicuique explicare.

Pro cujus declaratione primò certum est, hoc arbitrium sive judicium peccandum esse ex commoditate loci recipiendi. Quæ autem dici possint, & verè sint commoditates loci ad nostræ Regule observantiam? Hæc sine dubio regulandæ,

& desumendæ sunt ex fine, & speciali nostri Ordinis scopo sive instituto. Ex fine enim, & non aliunde, mediorum proportio major vel minor mensuratur. Quare, cum finis specialis, & primarius nostræ Religionis sit (ut ex dictis in Regule præfationibus constat) assidua divinæ legis meditatio, sive frequens, & sine intermissione ad DEUM oratio (hic enim ante omnes alios scopus est, in quem omnia nostræ militiæ vela diriguntur) secundarius verò & veluti minus intentus sit verbi divini prædicatio, & salus proximorum cura (ut superiori loco dicebamus) sit, ea loca à Prelatis, ut aptiora præ alijs eligenda esse, quæ ad hos consequendos fines, servata uniuscujusque dignitate & principalitate, magis proportione judicaverint. Ea nimirum, quæ ad contemplationis quietem & aliqualem proximorum curam utiliora repererint. Ita tamen, ut licet potissimum illud attendatur, hoc tamen nequaquam prætermittatur.

Similia loca ad suorum monasteriorum constructionem D. Basilium elegisse, ex Nazianzeno in ejus vita accepimus. Cum enim (inquit Nazianzen.) animadvertisset, eos, qui in communi vita (id est, monachos, qui degunt inter seculares) monasticam licet abstinentiam servant, alijs quidem utilis, sibi verò nequaquam existere, cum in multis eos necesse sit versari malis, quæ vitæ perfecta, ac planè quieti contraria videntur: eos verò qui in solitudine procul ab his agunt, firmiores quidem proposito, magisque DEO conjunctos, quam supradictos vidit, tamen sibi tantum utiles, utrumque vitæ genus conjungere conatus est. Quamobrem Monachorum cœnobita haud procul ab his, qui in hominum societate vivunt, edificari jussit, nec omnino separavit, ut & propinquitatè, cum opus charitatis exprosceret, adesse possent; distantes alioqui proprijs terminis, ne quiete eorum, aut pax interrumpi per multitudinem posset: ut & sic nec ipsi Monachi actionis merito, quod ex impendenda alijs pietate esset, privarentur; neque rursus eorum actio per tumultus inutilis efficeretur. Hæc Gregorius, ubi supra.

Ex quibus colligere licet, duo potissimum in domorum nostrarum erectione esse consideranda. Primum, ut earum situs contemplationi aptus, & congruus sit; & ita à secularium conversatione & cohabitatione aliquantulum distet. Nam, ut optime Bern. Epist. 78. ad Sugerium Abbatem rescriptit, *fuge silentium, & ab omni strepitu secularium perpetua quis cogit celestia meditari*. Nam multum quidem (ut aiebat Gregor.) deorsum ducimur, dum loquutione continua secularibus admiscemur. Confirmat hoc Casianus Collatione 19. ubi per totam solitaria vitæ finem esse contemplationem, & illam ad hanc medium esse optissimum demonstrat. Nam cum medium optimum ad contemplationem

nem sit, habere animum collectum, & à rebus omnibus abstractum: huic rei mirum in modum solitudo deservit, quæ omnem strepitum rerum, quæ mentem distrahere possunt, procul arceat. Quod aded esse verum scribit D. Hier. lib. 2. contra Iovinianum, ut etiam multi Philosophi solo naturæ ducti in desertis habitaverint, imò & quidam sibi oculos eruerint, ut sine distractione contemplari possent.

Secundum est, ut construenda monasteria ab hominum convictu & vicinitate procul non erigantur: tum propter opera charitatis, prædicationibus, & confessionibus à nobis concivibus exhibenda; tum etiam propter elemosynarum retributionem, quam nos pauperes & mendici à secularibus ad nostrum quotidianum victum expectamus: nec non ob alias varias necessitates, quibus pauperes frequentius urgeri solent. Quare, sicut mendicus homo, qui aliorum misericordiâ viveret, ab hominum omnino separari consortio non posset, aliâs magna pareretur incommoda: ita nec pauperum Conventus longè ab urbibus construendi, nec oportet, nec debent: sin minus, majora incommoda sentient. Medium igitur inter duo extrema sumendum est, ita ut nec in mediis urbibus, nec procul ab eis, loca ad monasteriorum fabricam recipiantur: ut sit utroque finem, scilicet, orationi vacare, & proximorum saluti studere, possimus amplecti. Hunc verò esse oportunitatem nostris domibus solum, experientia ipsa (optima rerum magistra) edocemur. In illis enim domibus, quæ simul sibi & distantia gaudent, ut sunt oppidorum Palstranæ, Granatæ, & Vallisoleri, Religiosos majore perfrui quiete, ferventiori oratione, & spiritu ambulare compertum est. Et utinam, si id fieri commodè posset, in secretioribus remotioribusque locis monasteria nostra erigerentur: ubi DEO tantum vacandi ejusque consortio fruendi locus esset.

Satis fit
contra-
riæ obje-
ctioni.

At dicet quis: Proximorum saluti commodius consulitur, si in urbibus nostræ domus erigantur. Nam cum ibi secularium sit major frequentia, & concursus, plus nostro exemplo edificabuntur, & confessionibus nostris, ac prædicationibus proficiet. Hæc tamen evasio fortè dæmonis est versutia, qui sub specie recti, à nostro instituto & proposito nos revocare nititur: ut ex æquo utrumque finem amplecti cupientes utriusque fructu privemur, & neutrum consequamur. Nam cum finis noster sit in proximorum cura, sed in assidua oratione, vel meditatione: quæ lex quoque consilium postulat, ut prætermissio principaliori scopo, vel eo saltem nitium periclitante, minus principalem summo studio, & diligentia curemus? Ubi quæso in nostra Regula de proximorum salute perquirenda, aut de concionibus ad populum habendis mentio fit? Ubi confessionum aut prædicationum ministerium præcipitur, consulitur, aut saltem indicatur? At, ut intra cellulas nostras manentes frequenter oramus, & noctu diuque legem divinam meditemur, id nostræ regulæ centrum, & fundamentum est. Oportet igitur, illud ita facere & præstare, ut hæc, quæ potissima sunt, nequaquam aut pereant, aut in aliquo minuantur.

Secundò ex dictis infero, quantum in hac parte circumspicctos esse oporteat Ordinis prælatos, curantes, extra muros & hominum frequentiam Conventus erigere. Nam aliâs Ordinis puritatem & primitivum rigorem magno (sine dubio)

Ihom. à Jesu Oper. Tom. I.

relaxationis periculo exponunt. Quia, quantum in se est, occasionem præbent, ut in his domibus Religiosi nunc, vel successu temporis secularibus negotiis occupati, varijs distrahantur curis, hisque implicati devotionis spiritum amittant, orationis fervorem extinguant, & denique omnia alia spiritualia illis in nauseam & rædium vertantur.

Tertiò adhuc licet inferre, nostræ intentionis non esse hic, damnare eremi domos, quas longè ab hominum conspectu secretissimis in locis in unaquâque Provincia construere, à nostro admodum Religioso Patre Generali Elia à S. Martino, simul cum Capitulo Generali, nuper sancitum est. Hoc enim potius laudandum, ac vix omnibus commendandum est: cùm monasteria hæc columen sint, ac Ordinis decus, ac Regulari observantia fundamentum: & denique veluti ossa ac nervi, quibus hoc spirituale Religionis ædificium sustentari debet. Loquor igitur nunc non de his eremiticis, in quibus eremiticæ vitæ puritas ac perfectio omnino servatur, sed de illis tantùm Monasterijs, quæ frequentius in Ordine eriguntur, in quorum fundatione prædictum modum observandum dixi. Quia per illum Regiæ menti, & Ordinis utilitati, ac Religiosorum profectui satis consulitur.

Circa tertium, quod Regula præcipit, nempe loca recipi debere de arbitrio & dispositione Prioris, & de assensu aliorum Fratrum, supposito, quòd hic Regula de Priore Generali loquatur, ut *sup. capite præcedenti* statuimus, restat nunc examinandum, quo jure Prior Generalis auctoritatem habeat ad novas domos in Ordine fundandas, vel ad deferendum jam antè fundatas.

Pro cuius resolutione primò constituendum est, Ordinis Prælatos, etiam si de Generali loquamur, ex vi juris communis non posse sine auctoritate Apostolica Conventum aliquem erigere: quia hoc expressè cavetur *Cap. Unico de excessibus Prælatorum in sexto*. Imò & præter auctoritatem Pontificis prædictam, requiritur Episcopi diocelani licentia, ut decretum fuit à Tridentino *Sessione 2. 5. de reformat. regul. cap. 3. in si.* in quo statuitur, ut prædicta loca minimè erigantur sine auctoritate Episcopi diocelani, &c. in qua erigenda sunt. Quare utraque & Summi Pontificis & Episcopi facultas ad nova monasteria constituenda præcedere debet. Nec decipiatur quis existimans, nunc, post editam Concilium, auctoritatem Apostolicam de jure non prærequiri, cùm de illa Tridentinum non meminere: nam ab illustrissima Cardinalium congregatione declaratum fuit, adhuc post concilium, auctoritatem Apostolicam esse necessariam, per hæc verba: *Monachi non possunt edificare monasterium in Parochia, in qua id non habent sine cognitione, & licentia Papa.* Quæ declaratio maximè videtur juri consentanea: nam in prædicto Tridentini decreto minimè abrogatur dispositio juris communis antiqui, secundum quam licentia Papæ prærequiritur, ut patet in *dicto Cap. unico de excessibus Prælatorum libro 6.*

Quærit tamen mentio potest, post prædictam Cardinalium declarationem, quæ licentia Papæ præquiratur, & an uti liceat Religionibus suis privilegijs, quibus eis indulgetur, ut possint sine nova Papæ licentia monasteria erigere? Quod concessum fuit Ordini nostro à Sixto IV. & novissimè à Sixto V. & idem Minoribus Julij II. & Urbanus IV. concesserunt, ut in compendio Men-

Te 3

dican-

Cap. uni-
co, de ex-
cessibus
Prælat in
6.

Dist. cap.
unic. de
excessib.
Prælat.

Poll ha-
jus Opè-
ris pri-
mam e-
ditio-
nem re-
vocata
sunt hæc
Regulae

rium pri-
vilegia
à fac.
cong. eg.
sub Gre-
gorio XV.
& Urba-
no VIII.
ac proin-
denunc
aliter lo-
quen-
dam est.
legendus
de his
nost. An-
dreas à
Maire
Dei Tom.
4. curs.
Theolog.
moralis
Tract. 18.
cap. 3.
punct. 4.
§. 1. qui
tria his
tempori-
bus pro-
erigen-
dis novis
monaste-
rijs ne-
cessario
servanda
esse tra-
dit, quæ
apud il-
lum vi-
deri po-
terunt.
Cap. uni-
co de reli-
gios. do-
mibus.
Cap. unic.
de excessi-
bus Præla-
torum.
De hac
etiam
quæstio-
ne con-
sulendus
jam lau-
datus
Andreas
Maire
Dei loco
citato
punct. 4.
§. 3. qui
doctissi-
mè has
similes-
que diffi-
cultates
resolvit:
& docet
in tran-
slatione
mona-

dicantium habetur verbo (*adificare*) Respondetur, hujusmodi privilegia non esse abrogata, neque à Tridentino, cum nihil contrarium ejus decretis contineant similia privilegia, neque à congregatione Cardinalium, quia hæc tantum declaravit mentem concilij, attento communis juris rigore: unde licet ex vi juris sine licentia Papæ non possint Religionum Prælati nova recipere monasteria, possunt tamen ex vi privilegij illis concessi, vel ab alijs Ordinibus participati.

Extendenda tamen aliqui ex junioribus volunt hæc de fundatione novorum monasteriorum dicta ad translationem monasterij de uno ad alium locum, etiam intra eandem dioccesim vel civitatem, in quo requirit, præter Papæ licentiam, etiam Episcopi fatentur. Quia (ut ipsi ajunt) non videtur major ratio de uno, quam de alio: & jam hoc usus Religionum videtur fuisse receptum: tene que Emmanuel Rodriguez, in Summa verbo (Prælatos) Cap. 29. Conclusio. & sic isti censent, ex vi Concilij Tridentini, Episcopi licentiam esse necessariam. In hac re illud mihi videtur certum, ex vi juris non requiritur licentiam, neque Pontificis, neque Episcopi ad transferenda Monasteria de uno loco ad alium: loquitur nunc de illis monasteriis, quæ post decretum Bonifacij VIII. in dicto Cap. unico de excessibus prælatorum sunt erecta. Probatur aperte: quia si id in aliqua juris parte esset stabilitum, maxime vel in Cap. unico de Religiosis domibus, vel dicto capite etiam unico de excessibus Prælat. Nullibi enim nisi his locis fit mentio de hoc. Sed in primis id nulla ratione colligitur ex Cap. unico de Religiosis domibus. Nam quamvis ibi, in hijs (confirmatos.) Religiosis Medicantibus interdicitur, novam domum adquirere, vel antiquam mutare: tamen ibi loquitur de illis Ordinibus Mendicantibus, qui per decretum Concilij Lugdunensis extincti sunt. Et expressè ab hac decisione ibi excipiuntur sacri Carmelitarum, Eremitarum sancti Augustini, Dominicanorum, ac Franciscanorum Ordines. Quare textus ille nullatenus comprehendit has Religiones, nec ullas alias Mendicantes, quæ post dictum Concilium approbationem à Sede Apostolica meruere.

Præterea in d. Cap. unico de excessibus Prælatorum, quamvis ibi expressè caveatur, ne Religiosi Ordinum Mendicantium denuo ad habitandum domos recipiant, vel eas absque Sedis Apostolicæ licentia mutare præsumant: adhuc tamen hæc decisio non extenditur ad domos, quæ post illam edictam fundatæ sunt. Nam quamvis quantum ad hoc, quod est, novum erigere monasterium, semper requiratur ex vi illius juris, summi Pontificis auctoritas, quia id sine ulla limitatione, prædicto Cap. statuitur; quantum verò ad illud, quod decernitur de transferendis, aut mutandis domibus jam receptis, expressè in d. Cap. declaratur, intelligendum esse tantum de domibus ante prædictum decretum receptis, non verò de recipiendis, ut ibi expressè observat Glossa fere in principio: imò id concessum est ad majorem firmitatem Ordinibus Mendicantibus, ut patet in compendio, verbo (*adificare*.) ubi Leo X. id concessit monialibus sanctæ Claræ: & ex consequenti per communicationem omnibus alijs.

Potro supposito, quòd Religiosi habeant à Sede Apostolica hanc transferendi sua monasteria ad alia loca facultatem, non video, quo jure teneantur Episcopi licentiam expectare. Nam certè Tridentini decisio, loquens de nova monasteriorum fundatione, non est, cur extendi debeat

ad translationem intra eandem dioccesim. Primum quia cum ista constitutio sit odiosa, ac juris communis correctoria, minime extendi debet ad casum in ipsa non comprehensum. Imò limitari debet ejus decisio, per tex. in d. Cap. unico de excessibus Prælatorum. Nam leges generales, etiam postteriores, intelliguntur & limitantur per leges speciales priores. Cujus exemplum quotidianum est in lege Sciendum, ff. qui satidare cogantur, & in auben. offeratur, Cap. de litu contestat. Ubi Glossa communiter receptæ idem asserunt. Ex quibus fit, mentem Concilij exponendam, & intelligendam esse juxta dictum Cap. ita ut non extendatur ad translationem: sed tantum ad novam Conventionem erectionem. Tum secundo, quia minime in jure idem sunt, fundare, & transferre monasterium, ut patet expressè ex d. Cap. unico de exc. prælat. ubi Bonifacius prohibet non solum novam loci erectionem sine Pontificis licentia, verum & quæcumque ejusdem mutationem: ubi annotavit Glossa, minime unam comprehendit sub alio, & expressè in casu, de quo loquimur, nobiscum sentit. Tum tertio quia cum Patres Concilij non ignorarent prædicta jura, quæ Religiosis Mendicantibus interdicitur erectionem novam, vel translationem, sive aliam quamcumque mutationem suorum monasteriorum, miram est, ipsorum mentem fuisse (ut contrarij asserunt) comprehendere etiam domorum translationem, & id non expressisse, cum id in simili casu exprimeret, antea necessarium visum sit, & Concilio Lugdunensi, & Bonifacio Pontifici, ut referunt iuris supra adductis. Tum etiam quarto, quòd auctores contrarij sententiæ affirmant, non requiri Episcopi licentiam ad defertionem monasteriorum. Et certè, si res attentè perpendatur, magis includitur sub mente Concilij Trid. defertio, quam translatio: quia res per eandem causam nasci, & dissolvi debet: ac proinde eadem videatur utriusque ratio. Unde non video, qua ratione ducti fateantur, requiri Episcopi licentiam ad translationem, minime verò ad defertionem.

Ex his ergo constat, Religionis Prælatos, licet ex vi juris ad erectionem novæ domus habere debeant tam Papæ, quam Episcopi licentiam: tamen ex vi privilegiorum suorum nunc tantum obtinere debent Episcopi licentiam, quam fatemur ex vi Tridentini ad fundationem novam esse necessariam, non verò ad translationem domus jam constructæ, quando intra eandem dioccesim hæc translatio fit.

Secundo & principaliter statuo, quòd quamvis ex vi juris communis non sit specialiter decretum, ad quem facultas hæc recipiendi novos conventus pertinet: an ad Generalem, an verò ad Provinciale, ac proinde ad utrumque spectare videatur: tamen ex vi nostræ Regulæ, imò & nostræ constitutionum, in nostro Ordine ad Generalem spectat, non utcumque, sed simul cum consilio Definitorum: ut sic hoc Regulæ mandatum melius adimpleatur, in quo præcipitur, ut nova loca ab Ordine non aliter recipiantur, quam si Priori Generali, & alijs Fratibus visa sint profissioni nostræ expedire.

Quod & novissimè auctoritate Sixti V. in Bulla, quæ incipit, Cum de statu, ac bono regimine, fuit confirmatum: ubi sic dicitur: Ita tamen, ut Priores Provinciales, aut alij Fratres novas domos aut monasteria recipere, erigere, aut construere minime audeant.

Ter-
dos Co-
Provin-
ciam e-
nam
Papæ,
jos est,
jus, si-
nova
Cap. de-
lin. 26. q. 1.
cap. loco-
tam de
enferat.
di. 1.
Quæ-
nam ob-
servanda
steri-
fuit,
quando
monaste-
rio, a
nem,
ligio-
univ-

Cap. de-
lin. 26. q. 1.
cap. loco-
tam de
enferat.
di. 1.
Quæ-
nam ob-
servanda
steri-
fuit,
quando
monaste-
rio, a
nem,
ligio-
univ-

Cap. de-
lin. 26. q. 1.
cap. loco-
tam de
enferat.
di. 1.
Quæ-
nam ob-
servanda
steri-
fuit,
quando
monaste-
rio, a
nem,
ligio-
univ-

Cap. de-
lin. 26. q. 1.
cap. loco-
tam de
enferat.
di. 1.
Quæ-
nam ob-
servanda
steri-
fuit,
quando
monaste-
rio, a
nem,
ligio-
univ-

Cap. de-
lin. 26. q. 1.
cap. loco-
tam de
enferat.
di. 1.
Quæ-
nam ob-
servanda
steri-
fuit,
quando
monaste-
rio, a
nem,
ligio-
univ-

Cap. de-
lin. 26. q. 1.
cap. loco-
tam de
enferat.
di. 1.
Quæ-
nam ob-
servanda
steri-
fuit,
quando
monaste-
rio, a
nem,
ligio-
univ-

Cap. de-
lin. 26. q. 1.
cap. loco-
tam de
enferat.
di. 1.
Quæ-
nam ob-
servanda
steri-
fuit,
quando
monaste-
rio, a
nem,
ligio-
univ-

Tertio constituto, quod licet ad novos erigendos Conventus officia ex vi juris, Generalis, vel Provincialis auctoritas, tamen novam Provinciam erigere, & fundare, vel erectam dividere, aut unam Provinciam alteri subicere, sine licentia Papae, Praelati Regulares non possunt. Ratio huius est, quia cum de similibus idem servandum sit, sicut, quod prohibitio, quae facta est a jure, ne fiat nova constitutio Sedis Episcopalis, nec ejus divisio, nec subiectio abque facultate Papae, ut patet ex *Cap. Felix, 16. q. 1. & Cap. locorum* de consecratione d. 1. & tradit Sylvest. verbo (*casus*) casu 9. & 10. accommodari debeat. & extendi ad erectionem, divisionem, & unionem Provinciarum Religiosorum. In qua re consulenda sunt propria uniuscujusque Ordinis privilegia.

Quarto & ultimo circa deletionem monasteriorum dicendum est, attento juris rigore, non posse Praelatos Ordinum Mendicantium deletere Conventus, jam in suo Ordine erectos sine licen-

tia Papae. Ita expressè habetur dicto *Cap. unico de excessibus praelatorum in 6.* Habent tamen Mendicantes à summis Pontificibus impetrata privilegia, ut absque nova licentia Sedis Apostolicae, possint proprias domus, cum expedire viderint, derelinquere. Sic *Sixtus IV.* concessit Generali Minorum, ut haberet in *Côpendio*, verbo (*adificare*), & *Sixtus V.* nostrae Reformationi, ut ea loca, quae Fratris suis minus commoda esse cognovit, possit dimittere in manibus Ordinatorum, illa licet deleterendo, prout eis visum fuerit expedire.

Ubi nota Provinciales, imò nec totam Provinciam sine licentia praedicti Generalis id posse facere; alias incurreret Excommunicationem contra Religiosos, propriorum locorum desertores laram, cujus meminit Sylvester verbo (*casus*) casu 8. & verbo (*excommunicatio*) 8. §. 20. Et hæc de deletionem, translationem, ac erectionem locorum dicta sufficiant.

rium aliquod deferendum est, planius exponit jam citato loco, noit. Andreas punct. 4. §. 4.

Cap. Felix. 16. q. 1. cap. locorum de consecrat. di. 1. Quare nam observanda sint, quando monaste

Camaldulen. Constit. Et Carthus. cap. 14. Reg. Monach. c. 2. in valla Relig. reg. familia statutum

CAPUT TERTIUM.

De Cellis Fratrum.

TEXTVS.

PRÆTEREA juxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum eadem cellulae cuique fuerint assignatae.

GLOSSA III.

PRæcedenti capite postquam à Regula desito loci recipiendi dictum est, jam ab hoc Cap. de dispositione, & forma Conventus incipit agere, Circa quod duo in illo connotantur, sive præcipiuntur. Alterum est, ut Eremitarum cellulae adinvicem separentur, ut unusquisque sibi designatam singulariter inhabitet: alterum vero, ut hæc cellula unicuique de Prioris, & aliorum Fratrum consensu designetur.

Circa primam hujus Capituli partem recollendum est, quod olim, ut ex ijs, quæ in Regulae introductione adducebamur constat, Religiosorum habitacula potius eremiticam, quam cœnobiticam conversationem, imitabantur: & sic ad illius vitæ & conversationis normam Fratrum tabernacula edificabantur. Quare tunc non intra cœnobij claustra Religiosi coninebantur, sed intra alicujus magni spatij terminos, distinctas, ac separatas cellulas, sub unius tamen Prioris obedientia incolebant. Et sic sensus prioris partis hujus capituli patet, dum inquit: *Præterea juxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas.* Hoc est, ut secundum capacitatem loci cellulae distent inter se. Vel sensus sit: *juxta situm loci, id est, pro loco, quem inhabitare proposueritis, & non longè ab eo* (ut antea sic i solebat), cellulae adinvicem separentur, & solitarie, sive sigillatim ab unoquoque habitentur.

Notandum præterea est, quod non solum præcipit Regula, singulos singulas habere cellulas, sicut nunc inter nos, & in multis alijs Religiosis servatur: sed addit, separatas, ita, ut & unusquisque solus in cellula vivat, & insuper cellulae quoque aliqua distantia loci ab altera separetur, ut nunc in nostris eremi domibus, & apud Camaldulenses consuetudine & usu receptum est.

Hujus igitur statuti eam rationem veram & fundamentalem reddimus, quia, cum ferè omnis nostra institutio ad contemplationem dirigatur, & tendat: ea media, quæ ad hoc propositum magis conferunt, à Regula commendantur. Medium autem potissimum est solitudinis quies, quæ in nullo alio, quàm in separatione ab aliorum cohabitatione, & consortio, sita est. Et præterquam quod ratio id manifestat, & ex his, quæ in superioribus tradidimus convincitur, id expressè de nostra Regula tractans tradit noster Waldensis de *Sacramentalibus* tit. 9. Cap. 76. In *Carmelitarum* (inquit) *Regula singuli habent cellulas separatas. Hoc autem ornatum est propter orationes clandestinas. Unde in Epistola ad Eustochium de monachorum conversatione loquens Hieronymus, sic ait: Et quia nocte, extra orationes publicas, in suo cubili unusquisque vigilat, circumvent cellulas singulorum, & aere posita, quid faciant diligenter explorant. Antiquior igitur usus hoc habet in usu, quod habet modo, juxta quem habuit Christus in usu, solus orare, ut ex illo Matthæ constat, ubi discipulis secessit solus orare, in quem locum Chrysostomus Homil. 83. ad populum: Hoc enim (ait) faciebat, erudiens nos in orationibus quietem construere nobismetipsis in solitudine multa. Hucusque Waldensis.*

Ex hac igitur prima capituli parte duo inferenda sunt: alterum, ut omnes solitarie absque ulla societate in designata sibi cellula habitent: alterum vero, cellulas adinvicem separatas, & loco distantes construendas esse: ita, ut cellulae quoque solitariae & singulares sint ad eam normam, & modum, quem Camaldulenses servare diximus.

Quæret tamen aliquis, quæ sit causa, cur nos hunc Regulae articulum ad unguem, non servemus? Respondetur, id ita fortè contingere, quia forsitan in hac parte (imò & id valde probabiliter apparet) antiquitus correctæ Regulae fuit. Et licet id nobis expresso testimonio non constet: ex eo tamen

de eremitica vita reperitur. De assensu fratrum requirendo Basil. & Bened. ut in c. præced.

Cur non observetur hoc tempore, hic Regulae articulus